

REVERZIBILNA OLIGOSPERMIJA U BOLESNIKA S NERADIOGRAFSKIM AKSIJALNIM SPONDILOARTRITISOM USLIJED LIJEČENJA SALAZOPIRINOM – PRIKAZ BOLESNIKA

Marija Rogoznica, Mila Stazić, Tatjana Kehler

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju bolesti srca, pluća i reumatizma Thalassotherapia Opatija, Opatija, Hrvatska

Aksijalni spondiloartritis (ax-SpA) je upalna reumatska bolest, pripada skupini SpA i zahvaća dominantno aksijalni skelet. Prema novoj klasifikaciji Europske lige protiv reumatizma može se podijeliti na raniji, neradiografski i kasniji radiografski oblik (ankilozantni spondilitis – AS). Može zahvatiti i zglobove, enteze, kao i tetive, uz pojavu vanzglobnih manifestacija bolesti. Tijekom liječenja koriste se različiti lijekovi: nesteroidni antireumatici (NSAR), konvencionalni lijekovi koji modificiraju bolest, biološki lijekovi kao i male molekule. Pojedini lijekovi uzrokuju promjene u spermogramu. Poznato je da salazopyrin (SSZ) može dovesti do reverzibilne promjene u parametrima sperme. Bolesnik (rođen 1984.) javlja se reumatologu 2017. radi križobolje, bolova u kukovima te entezama, upalnog karaktera, s trajanjem od tri godine. U kliničkom pregledu prisutna je blaga inklinacija trupa uz antalgican hod na desnu nogu, bolan lijevi SIZ, sternokostalne enteze uz blokirane kretnje u desnom kuku. Dijagnostičkim obradom nalazimo HLA B27. Magnetskom rezonancijom verificirane su kronične promjene lijevog sakroilijakalnog zgloba (SIZ) te osteodegenerativne promjene desnog kuka uz zone koštanog edema te manju količinu izljeva i zadebljanje sinovijalne membrane. Postavljena je dijagnoza neradiografskog B27 ax-SpA. Uz terapiju NSAR-om uveden je SSZ. Planirano je uvođenje biološke terapije. Tijekom liječenja SSZ-a javila se neplodnost. Po protokolu je učinjen spermogram, verificirana je oligoastenozoospermija: smanjen apsolutni broj spermija (9,95 – referentni interval (ref. int.) >39 milijuna), smanjena koncentracija (2,94 – ref. int. >15 milijuna), smanjen postotak pokretljivosti (17 – ref. int. 49%), smanjen postotak progresivno pokretljivih spermija (17 – ref. int. 32%) te nalaz nepokretnih spermija 83. Ukinut je SSZ, nastavljena je primjena NSAR-a. Na kontrolnom spermogramu dolazi do regresije svih parametara. Multifaktorijalni su uzroci neplodnosti u muškaraca. Povezani su s osnovnom bolešću, terapijom te drugim uzrocima, urološkim, endokrinološkim i genetskim. Većina istraživanja o učincima SSZ-a na plodnost provedena je u bolesnika koji boluju od upalnih bolesti crijeva. Toksičan mehanizam na neplodnost je nepoznat, aktivan metabolit dovodi do oksidativnog stresa s posljedičnim djelovanjem na spermije. Nužno je rutinsko praćenje spolne funkcije i planiranje obitelji.

Ključne riječi: muška neplodnost, salazopyrin, spondiloartritis

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa